

शेषेणैवास्य कार्येण प्रज्ञास्याम्यहमायुषः । सुपर्णस्य विधाते च प्रयतिष्यामि सत्तम ।
 सुमुखश्च मया सार्द्धं देवेशमभिगच्छतु । कार्यसंसाधनार्थाय स्वस्ति तेऽस्तु भुजङ्गम ।
 ततस्ते सुमुखं गृह्य सर्व एव महौजसः । ददृशुः शक्रमासीनं देवराजं महाद्युतिं ।
 सङ्गत्या तत्र भगवान् विष्णुरासीच्चतुर्भुजः । ततस्तत्सर्वमाचख्यौ नारदो मातलिं प्रति ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः पुरन्दरं विष्णुर्वाच भुवनेश्वरं । अमृतं दीयतामस्मै क्रियताममरैः समः ।
 मातलिर्नारदश्चैव सुमुखश्चैव वासव । लभतां भवतः कामात् काममेतं यथेक्षितं ।
 पुरन्दरोऽथ सञ्चिन्त्य वैनतेयपराक्रमं । विष्णुमेवाब्रवीदेनं भवानिव ददालिति ।
 ॥ विष्णुर्वाच ॥ ईशस्त्वं सर्वलोकानां चराणामचराश्च ये । त्वया दत्तमदत्तं कः कर्तुमुत्सहते विभो ।
 प्रादाच्छक्रस्ततस्तस्मै पन्नगायायुस्तमं । नत्वेनममृतप्राशं चकार बलवृत्रहा ।
 लब्ध्वा वरन्तु सुमुखः सुमुखः सम्बभूव ह । कृतदोरा यथा कामं जगाम च गृहान् प्रति ।
 नारदस्त्वार्यकश्चैव कृतकार्यौ मुदायुतौ । अभिजग्मतुरभ्यर्च्य देवराजं महाद्युतिं ।
 इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि भगवद्गीतापर्वणि मातलीयोपाख्याने व्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १०३ ॥
 ॥ कण्व उवाच ॥ गरुडस्तत्र शुश्राव यथा वृत्तं महाबलः । आयुःप्रदानं शक्रेण कृतं नागस्य भारत ।
 पक्षवातेन महता रुद्धा त्रिभुवनं खगः । सुपर्णः परमः क्रुद्धो वासवं समुपाद्रवत् ।
 ॥ गरुड उवाच ॥ भगवन् किमवज्ञानादृत्तिः प्रतिहता मम । कामकारं वरं दत्त्वा पुनश्चलितवानऽसि ।
 निसर्गात् सर्वभूतानां सर्वभूतेश्वरेण मे । आहारो विहितो धात्रा किमर्थं वार्यते त्वया ।
 वृत्तश्चैव महानागः स्थापितः समयश्च मे । अनेन च मया देव भर्त्तव्यः प्रसवो महान् ।
 एतस्मिंस्तु तथाभूते नान्यं हिंसितुमुत्सहे । क्रीडसे कामकारेण देवराज यथेच्छकं ।
 सोऽहं प्राणान् विमोक्ष्यामि तथा परिजने मम । ये च मृत्या मम गृहे प्रीतिमान् भव वासव ।
 एतच्चैवाहमर्हामि भूयश्च बलवृत्रहन । त्रैलोक्येश्वरो योऽहं परमृत्युत्वमागतः ।
 त्वयि तिष्ठति देवेश न विष्णुः कारणं मम । त्रैलोक्यराज राज्यं हि त्वयि वासव शाश्वतं ।
 ममापि दक्षस्य सुता जननी कश्यपः पिता । अहमप्युत्सहे लोकान् समन्ताद्दोढुमञ्जसा ।
 असह्यं सर्वभूतानां ममापि विपुलं बलं । मयाऽपि सुमहत्कर्म कृतं दैतेयविग्रहे ।
 श्रुतश्रोः श्रुतसेनश्च विवस्वान् रोचनामुखः । प्रसूतः कालकाक्षश्च मयाऽपि दितिजा हताः ।
 यत्तु ध्वजस्थानगतो यत्नात्परिचराम्यहं । वहामि चैवानुजन्ते तेन मामवमन्यसे ।
 कोऽन्यो भारसहो ह्यस्ति कोन्योऽस्ति बलवत्तरः । मया योऽहं विशिष्टः सन् वहामीमं स बान्धवं ।
 अवज्ञाय तु यत्तेऽहं भोजनाद्भवरोपितः । तेन मे गौरवं नष्टं त्वत्तस्यास्माच्च वासव ।
 अदित्यां य इमे जाता बलविक्रमशालिनः । त्वमेषां किल सर्वेषां बलेन बलवत्तरः ।
 सोऽहं पक्षैकदेशेन वहामि त्वां गतक्लमः । विमृश त्वं शनैस्तात को न्वत्र बलवानिति ।
 ॥ कण्व उवाच ॥ स तस्य वचनं श्रुत्वा खगस्योदकं दारुणं । अचोभ्यं चोभयंस्तार्क्ष्यमुवाच रथचक्रभृत् ।